SUBHASITANI

SUBJECT : SANSKRIT

CHAPTER NO 6

CHAPTER NAME:SUBHASITANI

PPT 1

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

CHANGING YOUR TOMORROW

Website: www.odmegroup.org
Email: info@odmps.org
Toll Free: **1800 120 2316**
Sishu Vihar, Infocity Road, Patia, Bhubaneswar- 751024

षष्ठः पाठः

सुभाषितानि

मनुस्मृति
विश्व विख्यात महर्षि मनु की अमर कृति

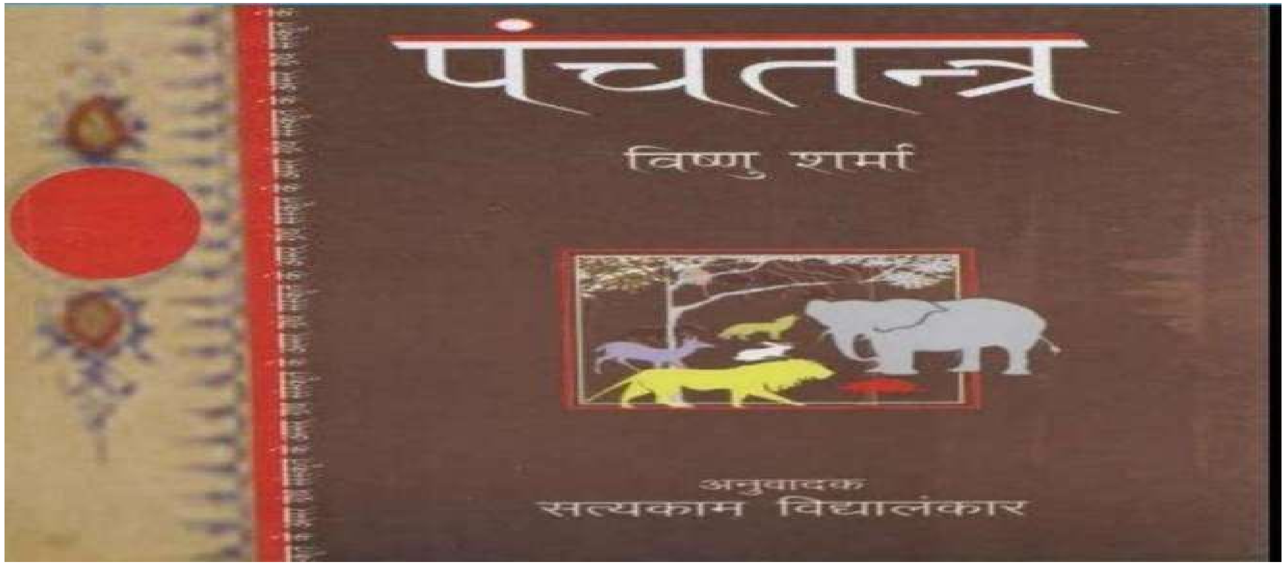

ODM
EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

Expected Learning Outcome

१. नैतिकज्ञानस्य वृद्धि

२. मानव जीवने परिश्रमस्य महत्वम् ।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः ।
नास्त्युद्यमसमो बन्धुः कृत्वा यं नावसीदति ॥1॥

गुणी गुणं वेत्ति न वेत्ति निर्गुणो,
बली बलं वेत्ति न वेत्ति निर्बलः ।
पिको वसन्तस्य गुणं न वायसः,
करी च सिंहस्य बलं न मूषकः ॥2॥

निमित्तमुद्दिश्य हि यः प्रकुप्यति,
ध्रुवं स तस्यापगमे प्रसीदति ।
अकारणद्वेषि मनस्तु यस्य वै,
कथं जनस्तं परितोषयिष्यति ॥3॥

ODM
EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

उपक्रमः – 'सुभाषितानि' इति विषये कवि मानवजीवनस्य महत्वम् प्रददाति । 'सुभाषितानि' इति पदस्

भवति । सु + भाषितानि - 'सु' अर्थम् सुन्दरम् तथा मधुरम् । भाषितानि – वचनम् । सुभाषितानि अर्थम्

शुन्दरम् मधुरम् वचनम् । अयं पाठः सुक्तिमञ्जरी

नीतिशतकम्, मनुस्मृतिः, पञ्चतन्त्रम्, नीतिशतकम्

आदि ग्रन्थात् आनीतः ।

१. सुभाषितानि इति पदस्य अर्थम् किम् ?

२. अत्र कस्य ज्ञानस्य वुद्धिः भवति ?

३. मनुष्यस्य शरीरस्य रिपुः कः ?

४. केन सम वन्धुः नास्ति ?

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

समासो विग्रहो वा–

पदानि		समास-विग्रहः
निर्गुणम्	–	गुणानाम् अभावः
निर्बलम्	–	बलस्य अभावः

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

सन्धिः विच्छेदो वा–

पदानि		सन्धि-विच्छेदः
निर्गुणो	–	निः + गुणः
निर्बलः	–	निः + बलः

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

पर्यायलेखनम्–

पदानि		पर्यायपदानि
वेत्ति	–	जानाति
निर्गुणः	–	गुणहीनः
वायसः	–	काकः
करी	–	गजः, हस्ती

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

THANKING YOU

ODM EDUCATIONAL GROUP

CHANGING YOUR TOMORROW

Website: www.odmegroup.org
Email: info@odmps.org

Toll Free: **1800 120 2316**
Sishu Vihar, Infocity Road, Patia, Bhubaneswar- 751024